Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

25. května 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Uznávání a výkon předběžných a zajišťovacích opatření — Pojem ‚veřejný pořádek'"

Ve věci C-559/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Augstākās tiesas Civillietu departaments (Nejvyšší soud, občanskoprávní senát, Lotyšsko) ze dne 15. října 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 5. prosince 2014, v řízení

Rūdolfs Meroni

proti

Recoletos Limited,

za přítomnosti:

Aivarse Lembergse,

Olafse Berķise,

Igorse Skokse,

Genādijse Ševcovse,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), předsedkyně senátu, A. Arabadžev, J.-C. Bonichot, S. Rodin a E. Regan, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Rūdolfse Meroniho D. Škutānsem, advokāts,

— za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a E. Pedrosou, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: lotyšština.

— za vládu Spojeného království V. Kaye, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s B. Kennellym, barrister,

— za Evropskou komisi A. Saukou a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 25. února 2016,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 34 bodu 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi panem Rūdolfsem Meronim a společností Recoletos Limited, jehož předmětem je návrh na uznání a výkon rozhodnutí týkajícího se předběžných a zajišťovacích opatření v Lotyšsku, které bylo vydáno High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, (Commercial Court) [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), Queen's Bench (obchodní senát), Spojené království].

Právní rámec

Unijní právo

Listina

3 Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina"), nadepsaný „Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces", stanoví:

„Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.

Každý má právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem. Každému musí být umožněno poradit se, být obhajován a být zastupován.

[...]"

4 V hlavě VII, nadepsané „Obecná ustanovení upravující výklad a použití Listiny", čl. 51 odst. 1 stanoví:

„Ustanovení této listiny jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a jiným subjektům Unie, a dále členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie. Respektují proto práva, dodržují zásady a podporují jejich uplatňování v souladu se svými pravomocemi, při zachování mezí pravomocí, které jsou Unii svěřeny ve Smlouvách."

Nařízení č. 44/2001

5 Body 16 až 18 odůvodnění nařízení č. 44/2001 uvádějí:

„(16) Vzájemná důvěra ve výkon spravedlnosti v rámci [Unie] umožňuje, aby rozhodnutí vydaná v kterémkoli členském státě byla bez dalšího uznávána bez potřeby jakéhokoli dalšího řízení, kromě sporných případů.

(17) Na základě stejné zásady vzájemné důvěry musí být postup pro výkon rozhodnutí vydaného v jednom členském státě v jiném členském státě účinný a rychlý. K tomuto účelu by mělo být prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí vydáno v zásadě bez dalšího po zcela formální kontrole předložených písemností, aniž by měl soud možnost vznést bez návrhu jakékoli důvody pro nevykonání soudního rozhodnutí ve smyslu tohoto nařízení.

(18) Nicméně s ohledem na právo odpůrce se odpůrce může v řízení, v němž bude poskytnuta možnost vyjádření oběma stranám, domáhat zrušení prohlášení vykonatelnosti, pokud se domnívá, že existuje jeden z důvodů pro nevykonání rozhodnutí. Podat opravný [prostředek] by měl mít možnost rovněž navrhovatel, pokud byl zamítnut jeho návrh na vydání prohlášení vykonatelnosti.“

6 Článek 32 uvedeného nařízení definuje pojem „rozhodnutí“ jako „každé rozhodnutí vydané soudem členského státu bez ohledu na to, je-li označeno jako rozsudek, usnesení, příkaz nebo nařízení výkonu rozhodnutí, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem“.

7 Článek 33 nařízení č. 44/2001 stanoví:

„1. Rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.

2. Stane-li se sporným, zda rozhodnutí má být uznáno, může každá strana, která uplatňuje uznání jako hlavní věc v daném sporu, v řízení podle oddílů 2 a 3 této kapitoly navrhnout, že soudní rozhodnutí má být uznáno.

3. Je-li otázka uznání rozhodnutí vznesena u soudu členského státu jako předběžná otázka, může o ní tento soud rozhodnout.“

8 Článek 34 body 1 a 2 tohoto nařízení stanoví:

„Rozhodnutí se neuzná,

1. je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá;

2. jestliže žalovanému, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl možnost;“.

9 Podle čl. 35 odst. 2 a 3 nařízení č. 44/2001 je dožádaný soud nebo orgán vázán skutkovými zjištěními, na nichž soud členského státu původu založil svou příslušnost. Příslušnost soudu členského státu původu nesmí být přezkoumávána. Hledisko veřejného pořádku uvedené v čl. 34 bodě 1 tohoto nařízení nelze uplatnit v případě pravidel pro určení příslušnosti.

10 Článek 36 tohoto nařízení stanoví, že cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.

11 Článek 38 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je v tomto státě vykonatelné, bude vykonáno v jiném členském státě poté, co zde bylo na návrh kterékoli zúčastněné strany prohlášeno za vykonatelné.“

12 Článek 41 tohoto nařízení zní následovně:

„Rozhodnutí se prohlásí za vykonatelné, jakmile jsou splněny formální náležitosti [...]. Strana, vůči níž je výkon navrhován, není v této části řízení oprávněna činit k návrhu jakákoli podání.“

13 Podle čl. 42 odst. 2 nařízení č. 44/2001:

„Prohlášení vykonatelnosti se doručí straně, vůči níž je výkon navrhován, spolu s rozhodnutím, pokud jí toto ještě nebylo doručeno.“

14 Článek 43 uvedeného nařízení stanoví:

„1. Proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti může kterákoli strana podat opravný prostředek.

2. Opravný prostředek se podává u soudu uvedeného v seznamu v příloze III.

3. Opravný prostředek se projednává v souladu s předpisy upravujícími sporná řízení.

[...]

5. Opravný prostředek proti prohlášení vykonatelnosti musí být podán ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto prohlášení. Má-li strana, vůči níž je výkon navrhován, bydliště v jiném členském státě, než ve kterém bylo prohlášení vykonatelnosti vydáno, činí lhůta pro podání opravného prostředku dva měsíce a počíná běžet dnem jeho doručení straně, vůči níž je výkon navrhován, osobně nebo do místa jejího bydliště. Prodloužení této lhůty z důvodu vzdálenosti je vyloučeno.“

15 Podle článku 45 tohoto nařízení:

„1. Soud, u něhož byl opravný prostředek [...] podán, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí pouze na základě důvodů uvedených v článcích 34 a 35. [...]

2. Cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.“

Lotyšské právo

16 Článek 138 Civilprocesa likums (občanský soudní řád) uvádí výčet zajišťovacích opatření, kterými jsou:

„1) zabavení movitých věcí a peněžitých částek žalovaného;

2) zápis poznámky o zákazu nakládat s majetkem do příslušného rejstříku movitých věcí nebo jiného veřejného seznamu;

3) zápis poznámky o nařízení zajišťovacího opatření do katastru nemovitostí nebo do rejstříku plavidel;

4) zajištění plavidla;

5) zákaz žalovanému činit určité úkony;

6) zabavení plateb od třetích osob, včetně finančních prostředků držených v úvěrových ústavech či jiných peněžních ústavech;

7) pozastavení probíhajících úkonů výkonu (včetně zákazu uloženého soudnímu vykonavateli, aby převáděl peněžité částky nebo majetek na oprávněného nebo na dlužníka, a pozastavení prodeje majetku).“

17 Článek 427 odst. 1 bod 4 občanského soudního řádu stanoví:

„Odvolací soud bez ohledu na odvolací důvody zruší rozsudek vydaný v prvním stupni a vrátí věc prvostupňovému soudu k novému projednání, pokud shledá, že […] uvedený rozsudek přiznává práva nebo ukládá povinnosti osobě, která nebyla vyzvána, aby se stala účastníkem řízení.“

18 Článek 452 odst. 3 bod 4 občanského soudního řádu uvádí:

„Za porušení ustanovení procesního práva, které může vést k nesprávnému vyřešení sporu, se v každém případě považuje:

[...]

skutečnost, že rozsudek přiznává práva nebo ukládá povinnosti osobě, která nebyla vyzvána, aby se stala účastníkem řízení.“

19 Podle článku 633 občanského soudního řádu:

„1) Osoba, která se domnívá, že disponuje právem k zajištěnému movitému či nemovitému majetku, který je předmětem vymáhání, nebo jen k části tohoto majetku, se musí obrátit na soud podle obecných pravidel příslušnosti.

2) Návrh na vyloučení určitého majetku ze zajištěného majetku, na výmaz poznámky o vymáhání v katastru nemovitostí nebo jiný návrh musí směřovat proti dlužníkovi a proti vykonavateli. Je-li majetek zajištěn na základě části trestního rozsudku týkajícího se zabavení majetku, musí být odsouzený a finanční instituce předvoláni jako žalovaní.

3) V případě, že byl majetek již prodán, směřuje návrh proti osobě, na kterou byl majetek převeden: pokud soud návrhu týkajícímu se nemovitého majetku vyhoví, prohlásí zápis v katastru nemovitostí o převodu vlastnického práva na nabyvatele za neplatný.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

20 Na základě žaloby podané společností Recoletos a dalšími účastníky proti Aivarsu Lembergsovi, Olafsu Berķisovi, Igorsu Skoksovi a Genādijsu Ševcovsovi vydal High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, (Commercial Court) [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), Queen's Bench (obchodní senát)] dne 9. dubna 2013 usnesení o předběžných a zajišťovacích opatřeních. Toto usnesení nebylo uvedeným osobám doručeno.

21 Usnesením ze dne 29. dubna 2013 (dále jen „sporné usnesení") High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, (Commercial Court) [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), Queen's Bench (obchodní senát)] uvedená opatření vůči těmto osobám potvrdil. Bylo zachováno zejména obstavení majetku pana Lembergse. Posledně uvedenému a dalším žalovaným bylo zakázáno nakládat s jejich akciemi ve společnosti AS Ventbunkers, se sídlem v Lotyšsku, obchodovat s nimi nebo snižovat jejich hodnotu, bez ohledu na to, zda akcie v této společnosti vlastní přímo nebo nepřímo, nebo i nakládat jakýmkoli výnosem nebo jakýmkoli z čistých příjmů vyplývajících z prodeje těchto akcií, jakož i jakoukoli jinou společností nebo subjekty, prostřednictvím nichž mají žalovaní přístup k akciím společnosti Ventbunkers. Pan Lembergs vlastní jen jednu akcii této společnosti. Přibližně 29 % kapitálu společnosti Ventbunkers drží společnost Yelverton Investments BV (dále jen „Yelverton"), v níž má pan Lembergs práva „skutečného příjemce".

22 Sporné usnesení má několik příloh, mezi nimi také schéma společností a dalších subjektů, na které se toto usnesení vztahuje. Tyto společnosti a subjekty nebyly účastníky řízení před soudem, který toto usnesení vydal.

23 Podle sporného usnesení byla Recoletos stanovena odpovědnou za doručení tohoto usnesení. Jak vyplývá z posledně uvedeného usnesení, právo obrátit se na High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, (Commercial Court) [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), Queen's Bench (obchodní senát)] a napadnout opatření nařízená tímto soudem je přiznáno všem osobám, jimž bylo uvedené usnesení doručeno. To bylo vydáno na jednání, o němž byli žalovaní informováni, přičemž žalovaní mají právo podat k tomuto soudu návrh na změnu nebo zrušení sporného usnesení.

24 Ve sporném usnesení je rovněž uvedeno následující:

„Žalovaní musí ve lhůtě 7 dnů od doručení kopie tohoto usnesení [...] podniknout všechny rozumné kroky, jež mohou provést, aby zabránili tomu, aby členové správních rad společností uvedených [v] tomto usnesení jakýmkoli způsobem nakládali, využívali nebo snižovali podíly [Ventbunkers], které uvedené společnosti drží. Takovéto kroky, pokud k nim jsou rozumně oprávněni, musí zahrnovat nejen okamžité oficiální informování uvedených společností prostřednictvím členů jejich správních rad a [...] v rozsahu, v němž jsou k tomu oprávněni, ale i zákaz jakéhokoli převodu, nakládání nebo snížení hodnoty podílů [na Ventbunkers], které uvedené společnosti drží.

[...]

Toto usnesení nezakazuje žalovaným nakládat, využívat nebo snižovat hodnotu jakýchkoli aktiv žalovaných, která nepatří do podílů [na Ventbunkers].

Toto usnesení nezakazuje nakládat nebo využívat podíly [na Ventbunkers] v rámci obvyklých a přiměřených obchodních činností, žalovaní však o tom musí předem informovat právní zástupce žalobců.

[...]

Žalovaná fyzická osoba, které bylo uloženo, aby se zdržela jednání, se ho musí zdržet, a to jakýmkoli způsobem. Nemůže jednat prostřednictvím jiných osob, které jednají jejím jménem, na její pokyn nebo podnět.

[...]

Ustanovení tohoto usnesení vyvolávají účinky vůči následujícím osobám v zemi nebo státu, který nespadá pod jurisdikci tohoto soudu:

a) žalovaným;

b) každé osobě,

— která spadá pod jurisdikci tohoto soudu;

— které bylo toto usnesení písemně doručeno buď do jejího bydliště, nebo na její pracovní místo, které se nachází v jurisdikci tohoto soudu; a

— má zabránit jednáním nebo opomenutím na území mimo jurisdikci tohoto soudu, která představují nebo ulehčují porušení ustanovení tohoto usnesení; a

c) všem ostatním osobám jen v rozsahu, v němž soud této země nebo státu prohlásil toto usnesení za vykonatelné nebo ho vykonal.“

25 Poté bylo dne 3. května 2013 vydáno osvědčení uvedené v článcích 54 a 58 nařízení č. 44/2001. Je v něm uvedeno, že sporné usnesení má být vykonáno vůči pánům Lembergsovi, Berķisovi, Skoksovi a Ševcovsovi.

26 Dne 28. června 2013 podala společnost Recoletos u Ventspils tiesa (okresní soud ve Ventspils, Lotyšsko) návrh na prohlášení vykonatelnosti sporného usnesení, jakož i na zajištění výkonu tohoto usnesení prostřednictvím předběžných opatření.

27 Téhož dne Ventspils tiesa (okresní soud ve Ventspils) tomuto návrhu částečně vyhověl. Pokud jde o zajištění výkonu sporného usnesení, byl návrh zamítnut.

28 Pánové O. Berķis, I. Skoks a G. Ševcovs, jakož i R. Meroni, advokát se sídlem v Curychu (Švýcarsko), který je současně zástupcem a správcem zajištěného majetku pana Lembergse, jehož prostřednictvím vykonává akcionářská práva ve společnosti Ventbunkers, jakož i ředitel Yelverton, poté proti rozhodnutí Ventspils tiesa (okresní soud ve Ventspils) podali opravné prostředky ke Kurzemes apgabaltiesa (krajský soud v Kurzeme, Lotyšsko). Opravné prostředky se netýkaly části usnesení, kterou byl zamítnut návrh na zajištění výkonu sporného usnesení.

29 Rozhodnutím ze dne 8. října 2013 Kurzemes apgabaltiesa (Krajský soud v Kurzeme) zrušil rozhodnutí Ventspils tiesa (Okresní soud ve Ventspils) a rozhodl o návrhu podaném společností Recoletos. Usnesení o zákazu nakládání s majetkem prohlásil v Lotyšsku za částečně vykonatelné v rozsahu, v němž zakazuje panu Lembergsovi disponovat s jeho akciemi, nakládat s nimi nebo snižovat jejich hodnotu, nezávisle na tom, zda mu tyto akcie na společnosti Ventbunkers patří přímo či nepřímo, jakož i pověřit třetí osoby provedením těchto úkonů. Tento soud prohlásil za neopodstatněné námitky R. Meroniho, podle nichž sporné usnesení poškozuje zájmy třetích osob, které nebyly účastníky původního řízení před soudem Spojeného království. Odvolací soud v této souvislosti upřesnil, že se sporné usnesení týká jen pana Lembergse a zákazu nakládání s jeho majetkem.

30 Rūdolfs Meroni proto podal proti rozsudku Kurzemes apgabaltiesa (Krajský soud v Kurzeme) kasační opravný prostředek k Augstākās tiesas Civillietu departaments (Nejvyšší soud, občanskoprávní senát, Lotyšsko), přičemž navrhl, aby byl vydaný rozsudek zrušen v rozsahu, v němž nařizuje výkon sporného usnesení v Lotyšsku proti panu Lembergsovi.

31 Ve svém odvolání R. Meroni tvrdí, že je ředitelem společnosti Yelverton, která je akcionářem společnosti Ventbunkers, a že v této společnosti vykonává akcionářská práva pana Lembergse. Tvrdí, že mu sporné usnesení brání ve výkonu hlasovacích práv, která vyplývají z akcií Yelverton ve společnosti Ventbunkers. Rūdolfs Meroni rovněž tvrdí, že uznání a výkon sporného usnesení je v rozporu s výjimkou veřejného pořádku stanovenou v čl. 34 bodě 1 nařízení č. 44/2001, neboť zákazy stanovené ve sporném usnesení zasahují do vlastnických práv třetích osob, které nebyly účastníky řízení před soudem, jenž vydal sporné usnesení.

32 Augstākās tiesas Civillietu departaments (Nejvyšší soud, občanskoprávní senát) uvádí, že toto usnesení se netýká jen pana Lembergse, ale i třetích osob, jako je společnost Yelverton, jakož i dalších osob, které nebyly účastníky řízení před High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, (Commercial Court) [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), Queen's Bench (obchodní senát)]. Jako složité se však ukazuje objasnit skutkový stav, pokud jde o to, zda sporné usnesení, jakož i dokumenty související s žalobou, byly doručeny osobám, které nebyly účastníky řízení, když tento důkaz nebyl předložen ani žalobci ani žalovaným. Je proto nutno ověřit, zda unijní právo při ukládání zajišťovacích opatření v rámci sporu umožňuje omezit majetková práva osoby, která nebyla účastníkem uvedeného sporu, i když je nicméně stanoveno, že každý, koho se rozhodnutí o zajišťovacích opatřeních týká, má právo kdykoli navrhnout, aby příslušný soud rozhodnutí změnil nebo zrušil, přičemž přísluší žalobcům, aby rozhodnutí doručili dotyčným osobám, vnitrostátní soud [členského] státu, v němž je žádáno o uznání, nemá možnost ověřit skutkové okolnosti týkající se tohoto doručení.

33 Augstākās tiesas Civillietu departaments (Nejvyšší soud, občanskoprávní senát) má za to, že pokud osoba není účastníkem řízení, nemá rovněž možnost předložit soudu vyjádření týkající se skutkových a právních otázek, což je právě podstatou práva na spravedlivý proces. Účastníkovi řízení totiž musí být doručena jak samotná žaloba, tak i listiny předložené na její podporu. Takovýto účastník řízení se může proti druhé straně bránit jen tehdy, když se seznámil s argumenty týkajícími se podstaty věci. V této souvislosti je třeba zaručit řízení, které bude v souladu se zásadou kontradiktorního a spravedlivého procesu, nejen ve fázi, kdy se rozhoduje ve věci samé, ale i ve fázi týkající se vydávání předběžných a zajišťovacích opatření.

34 Za těchto okolností se Augstākās tiesas Civillietu departaments (Nejvyšší soud, občanskoprávní senát) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 vykládán v tom smyslu, že v rámci řízení o uznání cizího soudního rozhodnutí může být porušení práv osob, které nejsou účastníky původního řízení, důvodem pro uplatnění ustanovení o veřejném pořádku uvedeného v čl. 34 bodě 1 nařízení č. 44/2001 a neuznání cizího rozhodnutí v rozsahu, v němž se vztahuje na osoby, které nejsou účastníky původního řízení?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku: musí být článek 47 Listiny vykládán v tom smyslu, že zásada spravedlivého řízení, která je v tomto ustanovení zakotvena, umožňuje, aby v řízení týkajícím se nařízení předběžných zajišťovacích opatření byla omezena vlastnická práva osob, které nebyly účastníky řízení, i když je stanoveno, že jakákoli osoba, na kterou se rozhodnutí o předběžných zajišťovacích opatřeních vztahuje, má právo kdykoli podat k soudu návrh na změnu nebo zrušení soudního rozhodnutí, přičemž doručení rozhodnutí dotčeným osobám nadále přísluší žalobcům?“

K předběžným otázkám

35 Podstatou předběžných otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda musí být čl. 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 ve spojení s článkem 47 Listiny vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, musí být na uznání a výkon usnesení soudu členského státu, které bylo vydáno bez předchozího vyslechnutí třetí osoby, jejíž práva mohou být tímto usnesením dotčena, nahlíženo tak, že je zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá, a s právem na spravedlivý proces ve smyslu těchto ustanovení.

36 Za účelem zodpovězení těchto otázek je třeba určit, zda skutečnost, že R. Meroni nebyl vyslechnut High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, (Commercial Court) [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), Queen's Bench (obchodní senát)] předtím, než tento soud vydal sporné usnesení, může představovat porušení veřejného pořádku státu, k jehož soudům byl podán návrh na uznání a výkon tohoto usnesení.

37 Je nutno připomenout, že sporné usnesení, které je předmětem návrhu na uznání a výkon, se týká zmrazení některých aktiv na základě zajišťovacího opatření, jehož účelem je zabránit tomu, aby jeden z účastníků řízení bránil druhému účastníkovi řízení v pozdější dispozici s těmito aktivy. Toto usnesení se tedy vztahuje i na některé třetí osoby, jako například na žalobce v původním řízení, které mají práva spojená s uvedenými aktivy.

38 Pokud jde o pojem „veřejný pořádek" uvedený v čl. 34 bodě 1 nařízení č. 44/2001, Soudní dvůr v bodě 55 rozsudku ze dne 28. dubna 2009, Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271), rozhodl, že toto ustanovení musí být vykládáno striktně, neboť představuje překážku uskutečnění jednoho ze základních cílů tohoto nařízení, a může se uplatnit pouze ve výjimečných případech.

39 Ačkoli je členským státům v zásadě ponechána volnost určit podle výhrady obsažené v čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001 požadavky vyplývající z jejich veřejného pořádku v souladu s jejich vnitrostátními pojetími, spadá určení mezí tohoto pojmu do výkladu tohoto nařízení (viz rozsudek ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 56 a citovaná judikatura).

40 I když tedy Soudnímu dvoru nepřísluší definovat obsah veřejného pořádku členského státu, přísluší mu nicméně kontrolovat meze, v jejichž rámci může soud členského státu použít tento pojem, aby neuznal rozhodnutí vydané v jiném členském státě (viz rozsudek ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 57 a citovaná judikatura).

41 V tomto ohledu je třeba připomenout, že článek 36 a čl. 45 odst. 2 nařízení č. 44/2001 tím, že stanoví zákaz přezkoumávání cizího rozhodnutí ve věci samé, zakazují soudu členského státu, v němž se o uznání žádá, odmítnout uznání nebo výkon tohoto rozhodnutí jen proto, že existuje rozdíl mezi právním pravidlem použitým soudem členského státu původu a právním pravidlem, které by byl použil soud členského státu, v němž se o uznání žádá, pokud by mu byl spor předložen. Stejně tak nemůže soud členského státu, v němž se o uznání žádá, přezkoumávat správnost právních nebo skutkových posouzení, která provedl soud členského státu původu (viz rozsudek ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 58 a citovaná judikatura).

42 Z toho důvodu použití výjimky veřejného pořádku stanovené v čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001 přichází v úvahu pouze v případě, že uznání nebo výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě by nepřijatelným způsobem narušovaly právní řád členského státu, v němž se o uznání žádá, neboť by byla dotčena některá základní zásada. Aby byl respektován zákaz přezkoumávání cizího rozhodnutí ve věci samé, musel by zásah představovat zjevné porušení právního pravidla považovaného v právním řádu členského státu, v němž se o uznání žádá, za zásadní, nebo práva, které je v tomto právním řádu uznáváno za základní (viz rozsudek ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 59 a citovaná judikatura).

43 Vzhledem k tomu, že se předkládající soud táže na dopad článku 47 Listiny, pokud jde o výklad čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001, v souvislosti s návrhem na uznání a výkon sporného usnesení, je třeba připomenout, že působnost Listiny je s ohledem na jednání členských států definována v čl. 51 odst. 1, podle něhož jsou ustanovení Listiny určena členským státům, výhradně pokud uplatňují unijní právo (viz rozsudek ze dne 26. února 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 17).

44 Vnitrostátní soud, který uplatňuje unijní právo tím, že uplatňuje nařízení č. 44/2001, tedy musí splnit požadavky vyplývající z článku 47 Listiny, podle něhož každý, jehož práva a svobody zaručené unijním právem byly porušeny, má právo na účinnou právní ochranu.

45 Kromě toho Soudní dvůr zdůraznil, že taková ustanovení unijního práva, jako jsou ustanovení nařízení č. 44/2001, musí být vykládána ve světle základních práv, která podle ustálené judikatury tvoří nedílnou součást obecných právních zásad, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje a jsou nyní zakotvena v Listině. V této souvislosti všechna ustanovení nařízení č. 44/2001 vyjadřují záměr dbát na to, aby v souladu s jeho cíli probíhala řízení vedoucí k přijetí soudních rozhodnutí v souladu s právem na obhajobu zakotveným v článku 47 Listiny (viz rozsudek ze dne 11. září 2014, A, C-112/13, EU:C:2014:2195, bod 51 a citovaná judikatura).

46 Pokud jde zejména o otázku, za jakých okolností může skutečnost, že rozhodnutí soudu členského státu bylo vydáno v rozporu s procesními zárukami, představovat důvod pro odmítnutí uznání podle čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001, Soudní dvůr rozhodl, že ustanovení o veřejném pořádku zakotvené v tomto článku se uplatní pouze tehdy, kdy by takovéto porušení znamenalo, že by uznání dotyčného rozhodnutí v členském státě, v němž se o uznání žádá, vedlo ke zjevnému porušení zásadního právního pravidla v unijním právním řádu, a tedy v právním řádu uvedeného členského státu (viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 50).

47 Je třeba rovněž uvést, že režim uznávání a výkonu upravený ustanoveními nařízení č. 44/2001 je založen na vzájemné důvěře ve výkon spravedlnosti v rámci Unie. Tato důvěra, kterou členské státy navzájem přiznávají svým právním systémům a soudním institucím, umožňuje mít za to, že systém opravných prostředků zavedený v každém členském státě, který je doplněn mechanismem řízení o předběžné otázce stanoveným v článku 267 SFEU, poskytuje při nesprávném použití vnitrostátního práva nebo unijního práva právním subjektům dostatečnou záruku (viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 63).

48 Nařízení č. 44/2001 totiž vychází ze základní myšlenky, že právní subjekty jsou v zásadě povinny využít všech opravných prostředků poskytnutých právem členského státu původu. S výhradou zvláštních okolností, jež by využití opravných prostředků v členském státě původu příliš ztížily nebo znemožnily, jsou právní subjekty povinny využít v tomto členském státě všechny dostupné opravné prostředky, aby předem zabránily porušení veřejného pořádku (viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 64).

49 Ve věci v původním řízení z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že sporné usnesení nevyvolává právní účinky vůči třetí osobě dříve, než o něm byla informována, a že přísluší žalobcům, kteří se na ně chtějí odvolat, aby zajistili, že toto usnesení bude uvedené třetí osobě řádně doručeno a že bude prokázáno, že k doručení skutečně došlo. Kromě toho, pokud jí bylo toto usnesení doručeno, může třetí osoba, která nebyla účastníkem řízení před soudem státu původu, podat k tomuto soudu opravný prostředek proti uvedenému usnesení a navrhnout, aby toto usnesení bylo pozměněno nebo zrušeno.

50 Tento systém soudní ochrany zohledňuje požadavky stanovené Soudním dvorem v rozsudku ze dne 2. dubna 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, body 42 a 44), pokud jde o procesní záruky zajišťující každé dotčené třetí osobě účinnou možnost napadnout opatření přijaté soudem státu původu. Z toho vyplývá, že uvedený systém nelze považovat za systém způsobilý porušit článek 47 Listiny.

51 Je třeba rovněž připomenout, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 23. dubna 2009, Draka NK Cables a další (C-167/08, EU:C:2009:263, bod 31), rozhodl, že věřitel dlužníka nemůže podat opravný prostředek proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti, jestliže ve sporu, v němž jiný věřitel podal návrh na zmíněné prohlášení proti tomuto dlužníkovi, formálně nevystupoval jako strana řízení.

52 Pokud by totiž soud členského státu, v němž se o uznání žádá, mohl posuzovat existenci případných práv, která třetí osoba, která se neúčastnila řízení před soudem státu původu, uplatňuje proti uznání a výkonu cizího rozhodnutí, mohl by uvedený soud považovat za nutné přezkoumat opodstatněnost tohoto rozhodnutí.

53 Z toho vyplývá, že argumentace uvedená R. Meronim před předkládajícím soudem je způsobilá přimět posledně uvedený soud k provedení přezkumu, který by byl zjevně v rozporu s článkem 36 a čl. 45 odst. 2 nařízení č. 44/2001, podle nichž cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.

54 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na položenou otázku odpovědět, že čl. 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 ve spojení s článkem 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, nemůže být na uznání a výkon usnesení soudu členského státu, které bylo vydáno bez předchozího vyslechnutí třetí osoby, jejíž práva mohou být tímto usnesením dotčena, nahlíženo tak, že je zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá, a s právem na spravedlivý proces ve smyslu těchto ustanovení, má-li tato osoba možnost svá práva u tohoto soudu uplatnit.

K nákladům řízení

55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 34 bod 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, nemůže být na uznání a výkon usnesení soudu členského státu, které bylo vydáno bez předchozího vyslechnutí třetí osoby, jejíž práva mohou být tímto usnesením dotčena, nahlíženo tak, že je zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá, a s právem na spravedlivý proces ve smyslu těchto ustanovení, má-li tato osoba možnost svá práva u tohoto soudu uplatnit.

Podpisy.